

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

w sprawie **P.M.**

na posiedzeniu bez udziału stron

w Izbie Karnej

w dniu 20 stycznia 2026 r.,

po rozpoznaniu zażalenia skazanego

na zarządzenie zastępcy przewodniczącego wydziału Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 6 października 2025 r., sygn. XVII Ka 464/25, o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 5 lutego 2025 roku, sygn. II K 472/24, Sąd Rejonowy w Trzciance uznał P.M. za winnego popełnienia czynu z art. 191 § 1 k.k. i wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 1 rok.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca, podnosząc zarzuty związane z obrazą przepisów postępowania, tj. art. 4 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz

art. 170 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k. Dodatkowo obrońca zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych. Po rozpoznaniu wniesionej apelacji Sąd Okręgowy w Poznaniu zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia powyższego orzeczenia złożył sam skazany (k. 222). Pismem z dnia 21 sierpnia 2025 roku wezwano go do uzupełnienia braku formalnego złożonego wniosku poprzez wskazanie czy dotyczy on całości wyroku, czy tylko niektórych rozstrzygnięć w nim zawartych, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. Pismo to P.M. odebrał osobiście w dniu 9 września 2025 roku (k. 226).

Wobec niesprecyzowania złożonego wniosku, a więc braku uzupełnienia braku formalnego, zarządzeniem z dnia 6 października 2025 roku zastępca przewodniczącego Wydziału odmówił przyjęcia wniosku o uzasadnienie (k. 226).

Zażalenie na to zarządzenie wniósł skazany P.M. wskazując, że jest osobą niepełnosprawną o znacznym stopniu inwalidztwa ze względu na wzrok i posiada orzeczenie o braku możliwości do samodzielnej egzystencji. W kontekście tego podał, iż nie mógł odczytać pisma z sądu i dopiero podczas pobytu w W. ojciec przekazał mu jego treść, nie jest on jednak w stanie za każdym razem jeździć do niego by odczytać pismo z sądu. Końcowo ponowił wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie skazanego jest niezasadne.

Tytułem wstępu wskazać należy, że art. 422 § 2 k.p.k. nakłada na występującego z wnioskiem o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku obowiązek wskazania czy wniosek dotyczy całości wyroku, czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze lub innych konsekwencjach prawnych czynu. Stosownie do treści art. 457 § 2 *in fine* k.p.k., przepis art. 422 k.p.k. w odniesieniu do zasad składania wniosku o uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego stosuje się tylko odpowiednio, a to ze względu na odmienności w zakresie rodzajów

rozstrzygnięć zapadających w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i drugoinstancyjnym. Z tego też powodu w orzecznictwie słusznie wskazuje się, że nakaz odpowiedniego stosowania art. 422 k.p.k., o którym mowa w art. 457 § 2 k.p.k., rozumieć należy w kontekście art. 433 § 1 k.p.k., zgodnie z którym sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Powyższe oznacza, że wezwanie do uzupełnienia braków formalnych wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego powinno dotyczyć tego czy uzasadnienie ma być sporządzone w zakresie wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów, czy też tylko co do części z nich (postanowienie SN z 24 maja 2016 r., V KZ 19/16, Lex 2044504; postanowienie SN z 27 stycznia 2016 r., III KZ 86/15, Lex 1963388). Niewskazanie we wniosku o sporządzenia uzasadnienia jego zakresu przedmiotowego lub podmiotowego stanowi więc brak formalny, który podlega uzupełnieniu w trybie art. 120 § 1 k.p.k., ze skutkiem odmowy przyjęcia wniosku (D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2015, t. II, s. 287-288).

Na tle powyższej sprawy dostrzec należy, że choć wezwanie skazanego P.M. do uzupełnienia braku formalnego zawierało przytoczenie przepisu właściwego dla orzeczeń sądu pierwszoinstancyjnego, to nie zwalniało to podsądnego z obowiązku odpowiedzi, zwłaszcza, że samej treści wezwania w zażaleniu nie kwestionowano, a wręcz dokonano właściwej jego interpretacji, na co wskazuje wyrażona w środku odwoławczym wola uzyskania uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego w całości. Sąd Najwyższy dostrzega przy tym dość liberalną wykładnię odnośnie do wskazywania w pismach zakresu pożądanego przez stronę uzasadnienia sądu odwoławczego uznając, iż konieczność taka nie występuje w przypadku, gdy apelacja zawiera wyłącznie jeden zarzut (por. m. in. postanowienie SN z 24 maja 2016 r., V KZ 19/16, Lex 2044504), jednak i to nie daje podstawy do wzruszenia zaskarżonego zarządzenia – w realiach niniejszej sprawy przedmiotem kontroli odwoławczej były wszak trzy zarzuty apelacyjne, co nakazywało określenie zakresu uzasadnienia.

Przedstawione w zażaleniu motywy nie mogły wzruszyć prawidłowej decyzji wyrażonej w zaskarżonym zarządzeniu. Nie sposób nie dostrzec, iż skazany

odebrał wezwanie do uzupełnienia braków formalnych osobiście. W trosce o własne interesy procesowe winien zatem zapewnić sobie odpowiednią i zaufaną pomoc w zdekodowaniu treści pisma. Z akt sprawy wynika, że jakkolwiek zdarzało mu się korzystać w różnych sprawach z pomocy innych osób (także stałej, sformalizowanej), to jednak nie miał problemów z codziennym samodzielnym funkcjonowaniem, w tym prowadzeniem działalności gospodarczej. W takich warunkach brak jest podstaw do przyjęcia, iż posiadana przez niego wada wzroku uniemożliwiała mu należyłą reakcję na otrzymane z sądu pismo, a zatem że termin do uzupełnienia braku formalnego nie uległ otwarciu.

W aktualnym stanie rzeczy, wobec upływu ustawowego terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego, zaskarżone zarządzenie należało utrzymać w mocy wobec niestwierdzenia jego wadliwości. Podnoszone zaś przez skazanego kwestie mogą być potencjalnie rozpoznane wyłącznie w przypadku ewentualnego złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia.

[WB]

[a.ł]